

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5 Vtrum contingentia naturalia subiiciantur legi æternæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

Dei subdit legi eterna: voluntas aut Dei est aliqd eter nu. ergo et eterna & necessaria legi eterna subdunt.

¶ 2 Præ. Qui quid subijcitur regi, subijcitur legi regis: Filius autem, vt dicitur 1. ad Corint. 15. subiectus erit Deo & Patri, cum tradiderit ei regnum. ergo Filius, qui est æternus, subijcitur legi eterna.

¶ 3 Præ. Lex eterna est ratio diuina prouidentia: sed multa necessaria subduntur diuina prouidentia, sicut pmanentia substantiarum incorporealium, & corporum caelestium. ergo legi eterna subduntur et necessaria.

SED CONTRA. Ea quæ sunt necessaria, impossibile est aliter se habere: vnde cohibitione non indigent: sed imponitur homini lex, ut cohibeatur a malis, vt ex *supradictis patet. ergo ea quæ sunt necessaria, legi non subduntur.

RESPON. Dicendum, qd sicut *supra dictum est, lex eterna est ratio diuina gubernationis. Quæcunq; ergo diuine gubernationi subduntur, subijciuntur etiã legi eterna: quæ vero gubernationi eterna non subduntur, neq; legi eterna subduntur. Horum aut distinctio attendi pot ex his, quæ circa nos sunt. Humanæ enim gubernationi subduntur ea, quæ p hoies fieri pnt: quæ vero ad naturam hominis pertinent, non subduntur gubernationi humanæ. Iq homo habeat animã, vel manum, aut pedes. Sic igitur legi eterna subduntur omnia, quæ sunt in rebus a Deo creatis siue sint contingencia siue sint necessaria: ea vero quæ pertinent ad naturã, vel essentiam diuinam, legi eterna non subduntur, sed sunt realiter ipsa lex eterna.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd de voluntate Dei dupliciter possumus loqui. Vno modo, quantum ad ipsam voluntatē: & sic cū voluntas Dei sit ipsa essentia eius, non subdit gubernationi diuine: neq; legi eter ne, sed idem est qd lex eterna. Alio modo possumus loqui de voluntate diuina quantum ad ipsa quæ Deus vult circa creaturas, q quidã subiecta sunt legi eterna, in quantum horum ratio est in diuina sapientia, & ratione horum voluntas Dei dicitur rationabilis: alioquin rone sui ipsius magis est dicenda ipsa ratio.

AD SECVNDVM dicendum, qd Filius Dei nõ est a Deo factus, sed naturaliter ab ipso genitus: & ideo nõ subditur diuine prouidentie, aut legi eterne, sed magis ip se est lex eterna per quandam appropriationem, ut patet per *Aug. in lib. de vera relig. Dicitur autem esse subiectus Patri rone humanæ naturæ, secundum quam etiam Pater dicitur esse maior eo. Tertium con cedimus, quia procedit de necessarijs creatis

AD QVARTVM dicendum, qd sicut *Philoso. dicit in 5. Metaph. Quædã necessaria habet eam suã necessi ratis, & sic hoc ipsum q impossibile est ea aliter se ha bere, habent ab alio: & hoc ipsum est cohibitio quæ dam efficacissima. Nam quæcunq; cohibetur in cõ muni, intantum cohiberi dicuntur, in quantum non possunt aliter facere, quã de eis disponatur.

¶ Super Questioni 93. Articulum quintum.

ARTICVLVS V. Vtrum naturalia contingencia sub sint legi eterna.

INarti. 4. s. & 6. eiusdem q. nihil aliud occurrit sciendum, nisi q in 5. articulo. notes illud. Nullus proprie loquendo, suis actibus legem imponit, & hoc pro di. sicul tate illa, utrum prin cept subdat legibus.

AD QVINTVM sic proceditur. Videtur, q naturalia contin gencia non sub sint legi eterne. Promulgatio. n. e. de rone legis, vt supra dictum est: sed promulga tio non pot fieri nisi ad creaturas roneales, quibus pot aliquid denũ tiari. ergo solę creaturę roneales sub sint legi eterna. non ergo

naturalia contingencia. ¶ 2 Præ. Ea quæ obediunt rone, participant aliquã rone, vt dicitur in 1. Ethic. Lex autem eterna est summa, vt supra dictum est. Cum igitur naturalia contingencia non participant aliquã rone, sed pot sint irrationabilia, vt q non sub sint legi eterne. ¶ 3 Præ. Lex eterna est efficacissima, sed in natu bus contingentibus accidit defectus. non ergo sub sint legi eterne.

SED CONTRA est, quod dicitur Prouerb. & legem do circumdabat mari terminum suum, & legem nebat aquis, ne transirent fines suos.

RESPON. Dicendum, qd aliter est de lege eterna dicendum, & aliter de lege eterna, quæ est lex Dei. enim hois non se extendit nisi ad creaturas roneales homini subijciuntur. Cuius rone est, quia lex est actiua actuum, qui cõueniunt subiectis gubernationi alicuius: vnde nullus proprie loquendo, suis actibus legem imponit. Quæcunq; autem aguntur circa rerum irrationaliũ homini subditur, aguntur actum ipsius hominis mouentis hmoi res. nã irrationales creaturæ non agunt seipsas, sed ab aguntur, vt supra habitum est. & ideo rebus irrationalibus homo legem imponere nõ potest quæcunq; ei subijciuntur: rebus aut ronealibus subiectis pot imponere legem, in quantum suo proprio vel denuntiatione quæcunq; imprimuntur menti, vt quandã regulã, quæ est principium agendi. Sicut aut homo imprimunt denũtiando quodã interius principium actuum hois sibi subiecto: ita etiã Deus im mit toti naturæ principia propriorum actuum: ideo per huc modum Deus se præcipere totius nature: fm illud ps. 148. Præceptum posuit, & non pre bit. & per hãc etiã rone omnes motus, & actus totius nature, legi eterne subduntur. Vnde dicitur creaturę irrationales subduntur legi eterne, in quantum mouentur a diuina prouidentia, non autem p tellectũ diuini præcepti, sicut creaturæ rationales.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod homo do se habet impetio actui principii inter se totum ad res naturales, sicut se habet promulgatio, quantum ad homines: quia per legis promul gationem imprimuntur hominibus quodãdam diuini principium humanorum actuum, vt dictum est.

AD SECVNDVM dicendum, qd creaturę irrationales nõ participat rone humana, nec ei obediunt: patet tñ p modũ obedientie rone diuina. Ad plura se extendit virtus rationis diuine, quã virtus rone humanæ. Et sicut membra corporis humani mouentur ad imperium rationis, nõ tñ participant ratione, quia non habent aliquam apprehensionem obiecti: itã ad rationem itã etiam creaturæ irrationales uentur a Deo, nec tamẽ propter hoc sunt rationales.

AD TERTIVM dicendum, qd defectus qui accidit in rebus naturalibus, quãuis sint præter ordinem causarum particularium, non tamen sunt præter ordinem causarum vniuersalium, & præcipue causam, quæ Deus est, cuius prouidentiam nihil subire gere potest, ut in 1. dictum est. Et quia lex eterna ratio diuine prouidentie, vt dictum est: ideo defectus rerum naturalium legi eterne subduntur.

ARTICVLVS VI.

Vtrum omnes res humane subijciuntur legi eterne. AD SEXTVM sic proceditur. Videtur, qd omnes res humane subijciuntur legi eterne. enim Apostolus ad Gal. 3. Si Spũ Dei ducimur, estis sub lege: sed viri iusti, qui sunt filii Dei per

q. 90. arti. 3. ad 2. & q. 92. arti. 2. Art. 1. huius quæst.

Cap. 31. uideatur esse tom. 1.

1. q. 22. arti. 2. Et 1. di. 39. q. 2. articulo. cor. et 3. cõ tra ca. 71. n. 72. & 73. Et ver. q. 5. arti. 3. & 4. Et op. 3. cõtra. 2. n. 93. 136. Et op. 15. cõtra. 15. n. 106. Et q. 50. arti. 4.